

İKV BİLGİ NOTU

URSULA VON DER LEYEN'İN 2024-2029 AVRUPA KOMİSYONU İÇİN İLKELERİ

Sema Nur Yenişıldız, İKV Uzmanı

Ursula von der Leyen, 18 Temmuz 2024 tarihinde, AP üyelerinin Strasbourg'da yaptığı oylamada 401 üyenin onayını almasıyla Avrupa Komisyonu Başkanı olarak yeniden seçildi. Avrupa Komisyonunun 13'üncü Başkanı olarak görevini sürdüreceğ olan Alman siyasetçi Ursula von der Leyen, ikinci dönem adaylığının bir parçası olarak, Avrupa Komisyonunun 2024-2029 dönemi için "Avrupa'nın Seçimi: Siyasi Kılavuz İlkeleri"ni sunmuş¹ ve yeni bir Avrupa Refah Planı'na ihtiyacı olduğunu belirtmişti. Von der Leyen, 18 Temmuz'da AP Genel Kurulu'na yaptığı konuşmada aşağıdaki ilkelere atıfta bulundu:

- Avrupa Tek Pazarı'nı derinleştirmek ve Tek Pazar'da iş yapmayı kolaylaştırmak,
- Avrupa Sanayi Mutabakatı'nı oluşturarak enerji fiyatlarını düşürmek ve sektörleri karbonsuzlaştırmak,
- Araştırma ve inovasyonu ekonominin kalbine yerleştirmek,
- Dijital teknoloji yayılımı ile üretkenliği artırmak,
- Sürdürülebilir rekabet gücü için büyük ölçüde yatırımlar yapmak,
- Beceri ve iş gücü açığının üstesinden gelmek.

Avrupa Tek Pazarı'nı Derinleştirmek ve Tek Pazar'da İş Yapmayı Kolaylaştırmak

Ursula von der Leyen, bu öncelikle, Avrupa'daki iş ortamının iyileştirilmesine yönelik önerilerini ortaya koyuyor. Refah ve rekabet gücünün artırılması gerektiğini ve işlerin daha kolay ve hızlı yapılmasının çok önemli olduğunu belirten von der Leyen, Sermaye Piyasaları Birliği'nin tamamlanması, daha az bürokratik süreçler sağlayarak daha hızlı iş yapmanın önünün açılmasının taahhüdünü veriyor. Von der Leyen bu konularda çalışmak üzere Komisyon üyelerinin, görevlendirileceğini açıkladı. Von der Leyen ayrıca bürokrasinin azaltılmasına yönelik çalışmalarını koordine edecek ve yılda bir kez rapor verecek bir Komisyon başkan yardımcısının atanacağını da sözlerine ekledi.

Bürokrasinin fiilen azaltılması, büyüklüğü fark edilmeksizin aile işletmesi (özellikle KOBİ'ler ve orta büyüklükteki işletmeler) için hayati önem taşıyor. Gerçekten de bu işletmelerin sürdürülebilirlik, büyüme ve rekabetçiliğe odaklanabilmelerini sağlamak amacıyla AB Tek Pazarı içerisinde faaliyet gösterebilmelerinin kolaylaştırılması gerekiyor.

¹European Commission, "Europe's Choice: Political Guidelines for the Next European Commission 2024-2029 by Candidate for the European Commission President Ursula von der Leyen", 18.07.2024, https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_en?filename=Political%20Guidelines%202024-2029_EN.pdf

Temiz Sanayi Mutabakatı

Von der Leyen, ikinci dönemi için AB'nin endüstriyel karbonsuzlaşmasını, büyümesini ve rekabet gücünü desteklemek üzere, özellikle enerji yoğun sektörlerde olmak üzere, altyapı ve sanayiye yatırımı kanalize etmeyi amaçlayan yeni bir "Temiz Sanayi Mutabakatı" sunma sözü veriyor. AP Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada von der Leyen, en geç 100 gün içinde sunulacak olan Mutabakat'ın "temiz çelikten temiz teknolojiye kadar her alanda Mutabakat'ın lider pazarlar yaratılmasına yardımcı olacağını ve planlama, ihale ve izin süreçlerini hızlandıracağını" söyledi. Ayrıca, Yeşil Mutabakat ile 2030 ve 2050 hedeflerine "bağlı kalma" taahhüdünü yinelerken, "2040 yılında emisyonları %90'a düşürme hedefini Avrupa iklim yasasına dâhil etme" sözünü verdi.

Hatırlanacağı üzere Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın başlatılması, von der Leyen'in ilk dönemindeki en önemli eylemlerinden biriydi. Yeşil Mutabakat'ın, Avrupa'yı dünyanın ilk iklim-nötr kıtası hâline getirmek, 2050 yılına kadar net sıfır sera gazı emisyonuna ulaşmak ve 2030 yılına kadar emisyonları en az %55 oranında azaltmak gibi dönüşümsel hedefleri mevcut. Bu bağlamda, Temiz Sanayi Mutabakatı ile emisyonların en önemli sorumlularından biri olan sanayi sektörünü bu hedeflerle en uyumlu hâle getirmek hedefleniyor. Ayrıca hem Yeşil Mutabakat'ın hem de Temiz Sanayi Mutabakatı'nın, bu hedefler bağlamında birlikte çalışması planlanıyor.

Araştırma ve İnovasyonu Ekonominin Kalbine Yerleştirmek ve Sürdürülebilir Rekabet Gücü İçin Büyük Ölçüde Yatırımlar Yapmak

Ursula von der Leyen bu ilkeyle Avrupa'nın rekabet gücünün - ve temiz ve dijital ekonomi yarışındaki konumunun - yeni bir icat ve yaratıcılık çağındaki gücüne bağlı olduğuna dikkat çekiyor. Bu yüzden de gelecek Komisyonun araştırma ve inovasyonu, bilim ve teknolojiyi Avrupa ekonomisinin merkezine koyması gerektiğini vurguluyor. Bu bağlamda gelecek dönemdeki Komisyonun stratejik önceliklere, araştırmalara, yeniliklere ve bilimsel mükemmelliğe dair daha fazla odağının olması ve daha fazla yatırım yapması bekleniyor.

Von der Leyen'in bu ilke bağlamındaki taahhütleri arasında şunlar dikkat çekiyor:

- Avrupa Araştırma Konseyi ve Avrupa İnovasyon Konseyi'ni genişletilmesi. Bu hedef iki bağlamda önemli çünkü hem alanları çeşitlenecek, derinleştirilecek hem de benzer düşünen ortaklara ev sahipliği yapabilecek.
- Avrupa'nın teknoloji devrimini daha hızlı gerçekleştirmesi için kritik teknolojiler ile endüstriler arasında daha fazla bağlantı kurulması. Von der Leyen özellikle, yapay zekâ ve dijital araçlarla desteklenen biyoteknolojiye dikkat çekiyor ve 2025 yılında yeni bir Avrupa Biyoteknoloji Yasası teklifi sunacağını belirtiyor.
- İnovasyonda öncülük eden bir Avrupa için yeni kamu-özel sektör ortaklığının geliştirilmesi. Bu bağlamda von der Leyen ihtiyaç duyulan altyapı ve yenilikçi laboratuvarların geliştirileceğini, yeni yetenekler keşfetmeyi, bu yetenekleri Avrupa'da

tutmayı ve yüksek öğrenim ile iş dünyası arasındaki iş birliğini güçlendirmeyi hedefliyor.

- Komisyonun bir yatırım Komisyonuna dönüştürülmesi. Avrupalı şirketlerin büyümek, yenilenmek ve ihtiyaçlarını gidermek için ABD, Asya ya da diğer pazarlara bakmak zorunda bırakılmaması gerektiğine dikkat çeken von der Leyen, yatırımlar için gerekli sermayenin yaratılacağı sözünü veriyor.

Dijital Teknoloji Yayılımı ile Üretkenliği Artırmak

Avrupa'nın rekabet gücü, ABD ve Çin gibi doğrudan küresel rakiplerine kıyasla daha düşük teknolojik üretkenlikle dikkat çekiyor. Özellikle yeni hizmetler ve iş modelleri geliştirmek için Avrupa'nın dijital yeteneklerini etkileyen dijital teknolojilerin, AB bölgelerinde yayılımı oldukça dağınık. Bu dijital teknoloji yayılımının düzensizliğine dikkat çeken von der Leyen, özellikle süper bilgisayar, yarı iletkenler, nesnelere interneti, genomik, kuantum hesaplama, uzay teknolojisi ve ötesi gibi teknolojiler olmak üzere öncü teknolojiler dalgasına yatırımlarını artıracaklarını ve tüm AB bölgelerinde dijital teknoloji yetkinliğinin destekleneceğini belirtiyor. Ayrıca yapay zekâ inovasyonunda küresel bir lider olmaya odaklanacaklarını da vurgulayan von der Leyen, 100 gün içinde Yapay Zekâ Girişimi'ni ve Yapay Zekâ Uygulama Stratejisi'ni sunacağını açıkladı.

Beceri ve İş Gücü Açığının Üstesinden Gelmek

Komisyon Başkanı von der Leyen, bu ilke ile Avrupa'nın beceri ve iş gücü açığının olduğunu kabul ederken, Avrupa'nın tüm beceri düzeylerinde ve her eğitim/öğretim düzeyinde radikal bir değişikliğe ihtiyacı olduğunu vurguluyor. Rekabet gücü dışında AB vatandaşlarının kariyer ve beklentileri için de becerilerin önemine dikkat çeken von der Leyen, yaşam boyu öğrenme, becerileri geliştirme ve iş gücü dengesini koruyabilmek için Beceriler Birliği'nin kurulacağını açıkladı.

Değerlendirme

2019-2024 Komisyonu'nun öncelikleri şu başlıklar idi: "Avrupa Yeşil Mutabakatı, Dijital Çağa Uygun Bir Avrupa, İnsanlar için Çalışan Bir Ekonomi, Daha Güçlü Bir Avrupa, Avrupa Yaşam Tarzının Teşvik Edilmesi". Von der Leyen'in sunduğu 2024-2029 ilkelerine baktığımızda -bu ilkeler henüz Komisyonun resmî öncelikleri olmasa da- bu ilkelerin, 2019-2024 Komisyon önceliklerinin bir devamı olduğunu söyleyebiliriz. İkisi arasındaki en önemli fark ise von der Leyen'in açıkladığı ilkelerin Avrupa'nın, giderek daha yıkıcı ve istikrarsız hâle gelen küresel ortamda dış olayların etkisinde kalmak yerine kendi dönüşümünü yönetmesi gerektiğini daha fazla savunması. Özellikle von der Leyen, "bu istikrarsız dünyada kuşaklar boyu karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek için siyasi adımlar atmanın Avrupa'nın tercihi olduğu" ve "güvenlikten iklim değişikliğine ve rekabetçiliğe kadar çağımızın en büyük zorluklarının ancak ortak eylemle çözülebileceğini" vurguluyor.

Von der Leyen'in gündeminin gelecekteki başarısı birkaç kritik ve karmaşık faktöre bağlı görünüyor. Her şeyden önce üye ülkelerin tam bir motivasyon ve hırsla çalışmaları ve belirlenecek ilkelere uyum sağlamaları gerekiyor. Ancak ne ölçüde aynı kararlılık düzeyinde çalışacakları belirsizliğini koruyor. Üye ülkelerin iş birliğinin ötesinde, AB'nin daha fazla benzer düşünen ortaklara da ihtiyacı olacak. Bu stratejik ve siyasi bağlamda Türkiye, AB için kritik bir aday ülke olarak öne çıkıyor.

Komisyonun yeşil ve dijital hedefleri sürdürmeye devam ettiği göz önüne alındığında, Türkiye'nin dijital ve yeşil dönüşümde güçlü bir konuma gelmesi AB'ye büyük faydalar sağlayacaktır. Bu bağlamda, Komisyonun -üyelik sürecinin sürdürücüsü olarak- Türkiye ile daha derinleştirilmiş ve çeşitlendirilmiş iş birliği seçenekleri sunması gerekiyor.